

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 301/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 5680/2/B, Pezinok, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 305/08 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 305/08. Sťažovateľ zároveň žiada o priznanie náhrady trov konania v sume 442,38 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh i z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ vystupoval v konaní pred súdom prvej inštancie v procesnom postavení žalovaného, pričom pôvodne bolo konanie začaté na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 25 C 267/03 na základe žaloby o zaplatenie pohľadávky 22 990,20 eur s príslušenstvom podanej proti sťažovateľovi 1. decembra 2003. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/29/2022 z 29. októbra 2024 bol zrušený prvý rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/181/2018 z 31. marca 2021 v napadnutej časti výroku I, ktorým bol potvrdený prvý rozsudok okresného súdu č. k. 5C/305/2008-536 z 28. novembra 2016 v spojení s jeho opravným uznesením vo výroku, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi uplatnenú pohľadávku

s jej príslušenstvom (úrokom z omeškania od 9. septembra 2004 do zaplatenia), ako aj vo výrokoch III a V, ktorými sťažovateľovi bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania za obdobie od 9. septembra 2004 do zaplatenia, a vo výroku, ktorým žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a v rozsahu uvedeného zrušenia bola zároveň táto vec vrátená späť okresnému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd dospel k záveru, že sťažovateľ v dôsledku nesprávneho postupu súdov zúčastnených na rozhodovaní v tejto veci nemal možnosť byť prítomný pri vykonávaní dokazovania a uplatniť si svoje procesné práva v rámci vykonávania dokazovania výsluchom svedkov na dožiadanom súde.

3. Okresný súd sťažovateľovi následne doručil predvolanie na pojednávanie nariadené na 17. február 2025, ktoré po jeho uskutočnení odročil na 5. máj 2025 na účely vykonania opätovného výsluchu svedkov prostredníctvom dožiadaného súdu a strany sporu zaviazal predložiť v lehote 10 dní otázku na týchto svedkov.

4. Sťažovateľ 12. marca 2025 doručil okresnému súdu emailové podanie, ktorým požiadal o nahliadnutie do trestného spisu sp. zn. Pk-2T-39/01 pripojeného k spisu v jeho veci. V ten istý deň mu bola odoslaná odpoveď okresného súdu, z ktorej obsahu vyplýva, že do spisu môže nahliadnuť 17. marca 2025 o 13.00 h alebo 19. marca 2025 o 9.00 h. Sťažovateľ obratom potvrdil, že 17. marca 2025 príde na okresný súd nahliadnuť do spisu a následne ďalším emailom požiadal o nahliadnutie aj do spisu sp. zn. 4C/698/2008. Následne 13. marca 2025 okresný súd sťažovateľovi telefonicky oznámil, že do spisu sp. zn. 5C/305/2008 nie je možné nahliadnuť, pretože bol odoslaný dožiadateľmu súdu, avšak po jeho vrátení mu bude umožnené do neho nahliadnuť. Ďalším emailom z 25. apríla 2025 sťažovateľ okresnému súdu oznámil, že sa žalobca nedostavil na výsluch troch svedkov na dožiadanom súde, z obsahu ich výpovedí vyplýva, že nimi opodstatnenosť uplatneného nároku nebola preukázaná, a preto navrhol zamietnutie žaloby. Emailom zaslaným 29. apríla 2025 sťažovateľ opätovne okresný súd požiadal o nahliadnutie do spisu v tejto veci vrátane trestného spisu k nemu pripojeného.

5. Okresný súd uskutočnil 5. mája 2025 pojednávanie, na ktorom sťažovateľ namietal, že mu nebolo umožnené nahliadnutie do spisu v tejto veci, napriek tomu bolo na ňom dokazovanie vyhlásené za skončené a vyhláseným rozsudkom bol sťažovateľ zviazaný zaplatiť žalobcovi 22 990,20 eur s príslušenstvom, ako aj náhradu trov konania pred okresným súdom, odvolacím súdom i dovolacím súdom v rozsahu 100 %.

6. Sťažovateľ podal 9. mája 2025 sťažnosť predsedovi okresného súdu, ktorú odôvodnil tým, že mu od 12. marca 2025 nebolo umožnené nahliadnuť do spisu v tejto veci. Okresným súdom bol sťažovateľ v ten istý deň emailom upovedomený, že do spisu môže prísť nahliadnuť 19. mája 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ vo vzťahu k porušeniu označených práv postupom okresného súdu argumentuje, že v preskúvanom konaní v čase od 12. marca 2025 do 5. mája 2025, t. j. do uskutočnenia pojednávania, na ktorom okresný súd vyhlásil dokazovanie za skončené a rozhodol v predmetnej veci v poradí druhým rozsudkom, mu nebolo umožnené nahliadnuť do spisu v tejto veci, a to napriek tomu, že o nahliadnutie do spisu opakovane požiadal (email z 12. marca 2025 a 29. apríla 2025). Okresný súd v predmetnej veci nemal rozhodnúť, pretože v spise chýbal kľúčový dôkaz

(faktúra žalobcu), ktorý bol neznámym páchatelom zo spisu odstránený, tzn. dokazovanie bolo predčasne ukončené. Následkom uvedeného postupu okresného súdu došlo v preskúvanom konaní k porušeniu práva na rovnosť sporových strán a porušeniu princípu kontradiktórnosti konania, ako aj princípu spravodlivosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu, ktorým mu znemožnil nazretie do spisu v predmetnej veci v čase pred uskutočnením pojednávania, na ktorom vo veci samej rozhodol. Následkom uvedeného postupu okresného súdu bolo podľa sťažovateľa dokazovanie predčasne ukončené, v konaní nebola dodržaná zásada kontradiktórnosti konania a ani princíp rovnosti sporových strán.

9. Právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

10. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ vyčerpať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), ak by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 463/2020).

11. Podľa zistenia ústavného súdu okresný súd v spore rozhodol rozsudkom, sťažovateľova argumentácia smeruje k namietaniu porušenia práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie postupom okresného súdu predchádzajúcim jeho vydaniu. Vo vzťahu k takému namietanému postupu okresného súdu sťažovateľ disponuje procesne dostupným právnym prostriedkom ochrany jeho práv, ktorým je odvolanie podľa § 355 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pričom namietaná vada konania je pokrytá odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Dostupnosť riadneho opravného prostriedku v systéme všeobecného súdnictva, keď námietku sťažovateľa je oprávnený posúdiť odvolací súd, vylučuje možnosť

ústavného súdu rozhodovať o ústavnom sťažnosťou napadnutom postupe okresného súdu. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ tento prostriedok nápravy (ešte) nevyčerpal (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde), čo zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti. Ak by sťažovateľ medzičasom z rovnakých dôvodov už podal odvolanie, právomoc odvolacieho súdu vylučuje právomoc ústavného súdu na konanie (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čo je dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu